

Grote voorstelling, ingehouden gebracht

RECENSIE
IN ONGENADE

★★★★★

Gebeurtenis Toneelvoorstelling In Ongenade door Toneelgroep Amsterdam **Regie** Luk Perceval **Tekst** J.M. Coetzee **Bewerking** Josse de Pauw **Decor** Katrin Brack **Met** Gijs Scholten van Aschat, Janni Goslinga, Felix Burseson, Chris Nietvelt e.a. **Gezien** 14/02, Stadsschouwburg Groningen **Publiek** Uitverkocht **Nog te zien** 20/03 Zwolle

Door Eric Nederkoorn

Moeten we nou weer vaststellen hoe goed Gijs Scholten van Aschat is? Moeten we nog eens zeggen dat de Eiffeltoren in Parijs staat? Het is domweg een gegeven.

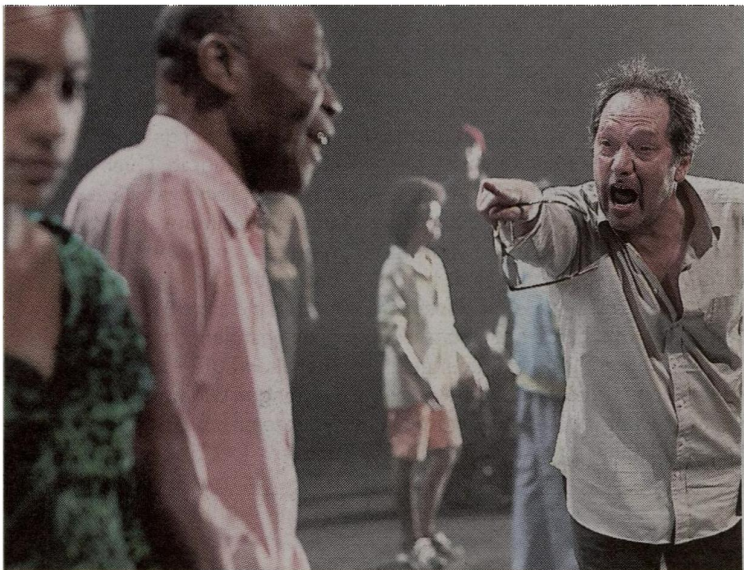
Had de Zuid-Afrikaanse schrijver J.M. Coetzee van *In Ongenade* maar in de zaal gezeten. Dan had de Nobelprijswinnaar kunnen beleven wat zijn schitterende, gelaagde roman over professor David Lurie op toneel mogelijk heeft gemaakt. Met dank aan Scholten van Aschat en overigens de hele acteursploeg, met dank aan Josse de Pauws scherpe bewerking, Luk Percevals subtiele regie en het decor van vele tientallen, levensechte poppen, met name zwarte Zuid-Afrikanen uitbeeldend. Waaruit zo nu en dan een acteur naar voren treedt. Kijken wie er echt zijn en wie pop - weinigen in het publiek zullen niet zo hebben gedacht.

Scholten van Aschat switcht als professor moeiteloos van verteller, naar speler en commentator, maar dat laatste wel vanuit slechts één wereldbeeld: zijn eigen. Deze taalkundige professor in de communicatiekunde communiceert bovenal vanuit de gulp en dat breekt hem op. Nog niet bij zijn 'relatie' met de jonge prostituee Soraya, gortdroog en geloofwaardig verteld, ach ja, heel logisch allemaal. Maar wel als hij zich stort op de jonge studente, Melanie, gebruikmakend van zijn autoriteit en dus niet fijn.

Zoals het stuk begint, met de (vrouwelijke) universiteitscommissieleden die hem moet be- en veroordelen in de zaal verspreid tussen het publiek, venijnig roepend, krijg je al direct sympathie

met die promiscue midlife-prof. Die sympathie blijft, doordat je Lurie in al zijn ik-denken wel kunt volgen, mede door de fikse laag ironie die Perceval/Scholten van Aschat over de geleerde leggen.

Eenmaal op non-actief vertrekt hij naar elders, naar zijn lesbische dochter (snapt hij niks van), die haar grond deelt met een zwarte man (snapt hij ook niks van) met op het terrein een vrouw die een soort hondenhospice drijft (snapt hij al helemaal niks van), in een stuk Zuid-Afrika gedomineerd door de zwarte bevolking (vindt hij eng). Als de dochter bij een overval wordt verkracht en de honden worden gedood, raakt hij vervreemd van zijn dochter: hij wil de daders laten pakken, zij wil het voorval vergeten met oog op de toekomst temidden van die bevolking. Het conflict tussen de vader, die zijn dochters vrije wil negeert, en die dochter (sterke Janni Goslinga), wordt schitterend uitgespeeld, gasgevend en -terugnemend. Uiteindelijk geeft de vader zich meesterlijk over, zelfs aan de honden, zichzelf wegcijferend. Een grote voorstelling, ingehouden gebracht.

▲ Gijs Scholten van Aschat in 'In Ongenade'. Foto: Jan Versweyveld